

Бондар С. В. - здобувач кафедри
криміналістики та судової
медицини Національної академії
внутрішніх справ

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ІНШИХ ДЕРЖАВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

При розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності слідчі підрозділи взаємодіють з іншими підрозділами Національної поліції, насамперед, оперативними. Враховуючи вимоги Інструкції з організації діяльності органів досудового розслідування НПУ [1], організація взаємодії слідчих підрозділів з іншими органами досудового розслідування НПУ в протидії злочинам у сфері банківської діяльності може забезпечуватись шляхом:

комплексного використання сил і засобів усіх підрозділів органів поліції під час досудового розслідування злочинів у сфері банківської діяльності;

створення для всебічного, повного та неупередженого дослідження обставин кримінального провадження за злочинами у сфері банківської діяльності слідчо-оперативних груп із включенням до їх складу працівників оперативних та інших підрозділів органів Національної поліції, а в разі необхідності – міжвідомчих слідчо-оперативних груп;

ефективного контролю за своєчасним та повним виконанням оперативними підрозділами доручень слідчих про проведення СРД, НСРД;

якісної підготовки матеріалів з проблемних питань діяльності органів досудового розслідування при розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності та їх обговорення на колегіях (нарадах) МВС, Національної поліції України, ГУНП,

спільних колегіях і нарадах з іншими правоохоронними та державними органами та прийняття конкретних і ефективних управлінських рішень.

Організаційні аспекти взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні розкриваються у відповідній Інструкції [2]. Аналіз викладених у ній положень показав, що там відсутній окремий розділ, який би передбачав взаємодію при виявленні та розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності. Проте, у ній регламентується взаємодія при розслідуванні пов'язаних кримінальних правопорушень, зокрема при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської та службової діяльності. Крім того, висвітлюються особливості організації взаємодії при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених членами організованих груп та злочинних організацій.

Не вдаючись до наукових дискусій зазначимо, що головними завданням взаємодії органів і підрозділів у розслідуванні кримінальних правопорушень є: попередження, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень; притягнення до встановленої законодавством відповідальності осіб, які вчинили кримінальні правопорушення; відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди; відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб [3, с. 20]. Необхідність взаємодії оперативних підрозділів та слідчих обумовлена загальними завданнями щодо швидкого запобігання, виявлення, припинення та розслідування кримінальних правопорушень, наявністю об'єктів їх взаємодії, водночас специфікою сил, засобів і методів, що вони застосовують. Засоби та методи, що використовують слідчі підрозділи, регламентується нормами закону і носять гласний і негласний характер.

Серед принципів, на яких ґрунтується взаємодія слідчих з оперативними підрозділами, можна виокремити:

відповідальність слідчого за повне, усебічне й об'єктивне дослідження обставин у кримінальному провадженні. Слідчий несе відповідальність за законність та своєчасність здійснення процесуальних дій (ст. 40 КПК України); його процесуальна незалежність у прийнятті рішень, за винятком випадків, коли законом передбачено одержання згоди від суду (слідчого судді) або прокурора, та самостійність оперативних служб у виборі засобів і методів ОРД, тактичних прийомів їх застосування у межах чинного законодавства, спрямованих на встановлення осіб, які вчинили злочин; дотримання засад кримінального провадження (глава 2 КПК України); активне використання методик, наукових і технічних досягнень у запобіганні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень; оптимальне використання наявних можливостей слідчих і оперативних підрозділів у запобіганні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень; дотримання загальних засад кримінального провадження; забезпечення нерозголошення даних досудового розслідування; доцільність – взаємодія має бути лише у тих кримінальних провадженнях і в тих слідчих ситуаціях, які вимагають цієї взаємодії; економічність; тривалість; конспіративність – відповідно до ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [4], не підлягають передачі і розголошенню результати оперативно-розшукової діяльності, які відповідно до законодавства становлять державну таємницю, а також відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини. За передачу і розголошення цих відомостей особи, яким ці відомості були довірені при здійсненні ОРД або стали відомі по службі, підлягають відповідальності згідно з чинним законодавством, крім випадків розголошення інформації про незаконні дії, що порушують права людини. [5;6;7].

Список використаних джерел

1.Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України 06 липня 2017

року № 570. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17>

2. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 31 лип. 2017 р. № 575. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17/sp:wide>

3. Абламський С. Є., Юхно О. О., Лук'яненко Ю. В. Взаємодія слідчого з іншими органами і підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень: навч. посіб. / за заг. ред. О.О. Юхна. Харків, 2017. 152 с.

4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. *Верховна Рада України*. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2135-12.

5. Кримінальний процес: підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 544 с.

6. Кримінальний процесуальний кодекс. Науково-практичний коментар: у 2 т. /О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація. Харків: Право, 2012. Т. 1. 768 с.

7. Кузьмічов В. С., Чорноус Ю. М. Слідча діяльність: характеристика та напрями вдосконалення: монографія. Київ: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2005. 448 с.